

ANTISZEMITA
GYŰLŐLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2022. OKTÓBER

TETT ÉS VÉDELEM
LIGA

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	3
A Tett és Védelem Liga	4
A jelentésről	5
Módszertan	7
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2022. október	10
Támadás	10
Rongálás	10
Gyűlöletbeszéd	11
További gyűlöletcselekmények	12
Hivatalos és civil reakciók	12
Egyéb hírek	13
A hónap krónikája	15
Kapcsolat és támogatás	16
Felhasznált irodalom	16
Impresszum	17

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

---

antiszemitizmus elleni küzdelem jelentős része az antiszemita incidensek előfordulásának nyomon követése. A Tett és Védelem Liga egyik célja, hogy a társadalom szélesebb köreiben felhívja a figyelmet az antiszemitizmusra. Ennek elsődleges eszköze a közéletben előforduló gyűlölet-bűncselekményekkel kapcsolatos folyamatos és szakmailag megalapozott monitoringtevékenység. Az antiszemita incidensekre és egyéb gyűlöletcselekményekre vonatkozó információk gyűjtése és elemzése hiányában sem a zsidó közösségek, sem az egyének számára nem lehet valós védelmet biztosítani. Az adatgyűjtés eredményét a Tett és Védelem Liga havi rendszerességgel közzéteszi havi jelentések formájában, az egyes országokra/régiókra vonatkozó megállapítások összefoglalóját pedig éves jelentésben publikálja.

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentések mindkét cselekményt összefoglalóan 'gyűlöletcselekményeknek' nevezik. Az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és az egyéb típusú gyűlölet-bűncselekmények közötti fő különbség az antiszemita motiváció megléte. Az egyes országok eltérő törvényei és jogszabályi alkalmazásai következtében változó, hogy a büntetőjog szerint mely antiszemita incidensek számítanak bűncselekménynek. Előfordulnak olyan gyűlölet motiválta cselekmények is, amelyek ugyan felzaklatják a zsidó közösséget, mégsem tekinthetők bűncselekménynek, például a szólásszabadság égisze alatt. Az általános áttekintés megszerzése és az időbeli változások vizsgálata érdekében a Tett és Védelem Liga szerint mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

A minél szélesebb körű monitorozás érdekében a Tett és Védelem Liga többféle forrást alkalmaz. Az események regisztrálásán kívül, az egyes incidensek különböző jellemzőit is számba vesszük. A dokumentálás során rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére (amennyiben ismert), célpontjára és (esetleges) következményeire vonatkozó adatokat, valamint megkülönböztetjük egymástól az eltérő cselekménytípusokat.

A Tett és Védelem Alapítvány októberi monitoring-tevékenysége során négy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, amelyek közül egyet támadásként, egyet rongálásként, míg kettőt gyűlöletbeszéd-ként kategorizáltunk.

Az egyik esetben zsidózó siófoki drukerek támadtak MTK szurkolókra, míg a második esetben rózsaszín horogkeresztet festettek a szegedi gyermekklinika elé.

Az eseteket támadásként és rongálásként azonosítottuk. További két esetben gyűlöletbeszédéről beszélhetünk: rabbit inzultáltak verbálisan egy budapesti utcán és az óbudai zsidó közösség tagjait inzultálták verbálisan a Szukkot alatt.

Októberben nem azonosítottunk további gyűlöletcselekményt.

Alapítványunk ebben a hónapban nem kezdeményezett új eljárást, és korábbi eljárásainkkal kapcsolatban sem kaptunk értesítést.

A TETT ÉS VÉDELEM LIGA

Az elmúlt évtizedben erősödött az antiszemitizmus Európában. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA)¹ felmérései és a Rágalmazásellenes Liga (ADL) Global 100² tanulmányai jól mutatják az antiszemitizmus széles spektrumát és időbeli változásait.

Az antiszemita incidensek az események tartalmát, megnyilvánulási módját és elkövetőit tekintve meglehetősen különböznek egymástól a monitorozott országokban. A modern antiszemitizmus leginkább az iszlámizmushoz és a szélsőséges jobb-, illetve baloldali csoportokhoz köthető. Iszlámista megnyilvánulások leggyakrabban Nyugat-Európa azon országaiban fordulnak elő, ahol nagyobb számú muszlim lakosság él, míg Kelet- és Közép-Európában ritkaságnak számítanak. A szélsőbaloldali antiszemitizmus Nyugat-Európában gyakran az anticionizmus álcája mögé bújlik, és rendszerint a közel-keleti

konfliktushoz köthető. Kelet- és Közép-Európában a jobboldal zsidókkal szembeni előítéletességének van hagyománya, és nem csupán a fasizmushoz és a nácizmushoz köthető, hanem időnként populista-nacionalista csoportok köreiből is megjelenik. Az elmúlt évtizedben számos országban érezte magát egyre nagyobb veszélyben a zsidó közösség. A veszélyérzet nem csak a zsidók és zsidó intézmények ellen irányuló fizikai támadások terjedése miatt növekszik, hanem az egyre terjedő összeesküvés elméletek, a gyűlölet online megnyilvánulásai és az olyan politikai kampányok miatt is, amelyek be kívánják tiltani például a brit milá szertartást és a kóser étkezést.

Az antiszemitizmus elleni harc egyre sürgetőbb probléma Európában. A Tett és Védelem Liga azért jött létre, hogy felfedje a modernkori antiszemitizmus mozgatórugóit és hatékony védelmet biztosítson ellene.

¹ Az EU alapjogi ügynöksége: „antiszemitizmus – az európai unióban 2008 és 2018 közötti rendelkezésre álló adatok áttekintése”
² [HTTPS://GLOBAL100.ADL.ORG](https://global100.adl.org)

A JELENTÉSRŐL

Az antiszemitizmus általános megítélése és kezelése sokszor szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele a tényleges helyzet megismerése, amelynek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek³ monitorozása.

A Tett és Védelem Liga 2019-től kezdve Európa 7 országában folytat monitoringtevékenységet. Első lépésként jelenleg Ausztriában, Csehországban, Norvégiában, Lengyelországban, Romániában, Szlovákiában és Svédországban gyűjtünk adatokat, később további országokra is ki fogjuk terjeszteni tevékenységünket. Az antiszemitizmus monitorozását illetően az országoknak megvannak a maguk sajátosságai, melyek között meglehetősen nagy különbségek fedezhetők fel. Bizonyos országokban több olyan szervezet is működik, amely a Tett és Védelem Ligához hasonló céllal rendelkezik, míg máshol elhanyagolható mértékű vagy egyáltalán nincsen hasonló tevékenység. A Tett és Védelem Liga semmi esetre sem szeretne a meglévő szervezetek helyébe lépni, információcserére törekszünk és együttműködéseket szeretnénk létrehozni.

A havi jelentéseken túl, az incidensek részletes elemzését ismertető éves összefoglaló jelentéseket is készítünk. A jelentéseket angol nyelven, illetve a legtöbb esetben a helyi nyelven is közzétesszük.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények és incidensek egyfajta üzenetnek tekinthetők, nem csak az adott áldozatra, hanem egy nagyobb közösség felé irányulnak. Az antiszemitizmus és az egyéb gyűlölet-bűncselekmények tehát nem csak egy adott személyt, hanem az egész társ-

adalom szerkezetét támadják. Ez természetesen nem csökkenti az áldozatok által átélt fájdalmat és lelki traumát. Ezen bűncselekmények gyakran nem csak az áldozatokra vagy a tulajdonukra jelentenek veszélyt, de gyakran az áldozat önbecsülése és méltósága is csorbát szenved. Az incidensek azt érzékeltetik, hogy az áldozat nem egyenrangú tagja vagy egyáltalán nem is tagja a társadalomnak. Mivel a gyűlölet-bűncselekmények általánosságban az áldozat valamely (vélt vagy valós) megváltoztathatatlan tulajdonsága ellen irányulnak, az áldozat szinte védtelen. Az áldozatok sokszor félnék, hogy hasonló vagy még rosszabb atrocitások érik majd őket, ha azonosítják az elkövetőket az illetékes hatóságnál. Az incidensek nem megfelelő kezelése könnyen vezethet másodlagos viktimizációhoz, amikor az áldozat elhiszi, hogy ő a hibás, amiért például nem volt elég elővigyázatos, stb. Ezek a típusú bűncselekmények, mint már említettük, egy egész közösséget érintenek. Áldozatai sokszor felcserélhetők, mivel számos esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott megtámadott csoport tagja. Ez azt jelenti, hogy a megtámadott csoport minden tagja potenciális áldozattá válik és félhet, hogy a jövőben ő maga is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontja lesz. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, amelyek hosszú idő óta ki vannak téve az előítéleteknek. Annak hosszas bizonyítása szükségtelen, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezen cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen incidensek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve súlyos következményekkel járhat, hiszen egyrészt felbátorítja az elkövetőket, hogy hasonló cselekményeket kövessenek el, másrészt az egész társadalom összetartó erejét csonkítja⁴.

Nem túlzás azt állítani, hogy kevesebb gyűlölet-bűncselekményt jelentenek és dokumentálnak, mint amennyi valójában

³ Részletekért lásd a *Műdszertan* fejezetet.

⁴ Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10).

történik. Az elkövetett és a bejelentett bűncselekmények számában való országokbeli eltérés nem feltétlenül köthető a zsidók számához. A kevesebb bejelentett cselekmény egyik oka, hogy az áldozatok sokszor nem jelentik az eseteket a rendőrségen vagy az illetékes hatóságnál. Ennek több magyarázata lehet. Sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik az eseteket, akár felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van továbbá, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat vagy nem tudja hova fordulhatna segítségért. Az áldozatok tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül és a bejelentés miatt még többet fognak szenvedni, illetve azt is feltételezhetik, hogy a hatóságok nem tudják majd bizonyítani a gyűlöletmotivációt, így a bejelentés hiábavaló.

A civil szervezetek segíthetnek ezen problémák orvoslásában, együttműködhetnek a rendőrséggel és az illetékes hatóságokkal, valamint egyfajta közvetítő szerepet is betölthetnek az áldozat és a hatóság között. A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy felhívják a hivatalos szervek figyelmét a gyűlöletmotivált bűncselekményekre és az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendeket rajzoljanak fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra terelésében, jogi védelmet nyújthatnak az áldozatoknak, és egyéb módon segíthetik őket.

MÓDSZERTAN

A jelentések kétféle cselekménnyel foglalkoznak: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel, melyeket az EBESZ a következőképpen definiál⁵ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁶
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. Habár az antiszemitizmusnak létezik egy széles körben elfogadott meghatározása (lásd IHRA 2017), a gyűlölet-bűncselekményekre vonatkozóan jelenleg nincs egy következetes definíció a Tett és Védelem Liga által monitorozott országokban.

A jogi következmények is eltérőek az egyes országokban, így előfordulhat, hogy ami bűncselekménynek számít az egyik országban, nem törvényellenes egy másikban. Egyértelmű példa erre az ún. holokauszttagadás, amely Magyarországon például jogellenes, míg a Tett és Védelem Liga által monitorozott számos másik országban nem törvénysértő. A Tett és Védelem Liga adatgyűjtése meglehetősen széleskörű, igyekszünk minden esetről beszámolni jelentéseinkben, ugyanakkor előfordulhat, hogy egymáshoz hasonló eseteket bizonyos országokban bűncselekményként, míg máshol „csak” incidensként tartunk nyilván. Mindig az adott ország büntető törvénykönyve szerinti meghatározást vesszük alapul. Úgy véljük, hogy e különbségek okozta problémák idővel csökkenni fognak, ahogy egységes meghatározásokat

és jogszabályi rendelkezéseket fogadnak el az Európai Unióban.

Jelentéseinkben részletesen ismertetjük a gyűlölet motiválta incidenseket és bemutatjuk, hogyan igyekszünk kezelni a problémákat. Jelentéseink nemzetközi és független monitorozásokon, helyi tudósítóktól szerzett információkon, valamint azonos vagy hasonló ügyekkel foglalkozó szervezetek gyűjtötte adatokon alapulnak.

A havi jelentések a lehető legtágabb értelemben veszik számba az antiszemitizmus motiválta gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket, bemutatva azok elkövetőit, célpontját, módszereit és üzenetét. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos azonban, hogy az antiszemita motivációt meg lehet állapítani, azaz, hogy az elkövető a zsidósághoz való tartozás vagy annak feltételezése miatt választotta az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő.

A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk minden esetet, amely a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába tartozik. Ezek lehetnek az adott ország büntető törvénykönyve által nevesített bűncselekmények (például közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban a büntető törvénykönyvben szereplő egyéb tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható.

A gyűlöletcselekmények azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített indikátorok⁷ vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. A média figyelésén és helyi tudósítók beszámolóin túl, a Tett és Védelem Liga az

5 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakraborti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, a gyakorlati munkában azonban nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

6 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény (OSCE/ODIHR 2009a, 24). Ennek általunk való kezelését lásd később.

7 Ezeket a *Módszertan* részben ismertetjük.

áldozatok bejelentéseire támaszkodik. Magyarországon 24 órás forródrót működik, amely megkönnyíti a bejelentést. Célunk, hogy más országokban is létrehozzunk hasonló szolgáltatást, hogy a helyi nyelveken lehessen bejelentéseket tenni. Ezen kívül lehetőség van névtelen online bejelentésre is, ennek különösen nagy jelentősége lesz a beszámolóink szempontjából. Ha az áldozat nem tud vagy nem szeretne bejelentést tenni, a Tett és Védelem Liga közvetítő révén tudja támogatni az áldozatot a folyamatban. Közvetítő lehet az áldozat családtagja, ismerőse, az incidens tanúja vagy egy másik civil szervezet.

A Tett és Védelem Liga deklarált célja, hogy szoros kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel bizonyos országokban az incidensek áldozatai vagy tanúi először a hatóságokat értesítik.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: televízió, rádió, valamint a sajtó nyomtatott és internetes változata. A jelentések lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

A közbeszédet szakértői csoport monitorozza. Célunk, hogy a média egyre növekvő szeletét folyamatos megfigyelés alatt tarthassuk. A monitorozás kiterjed nagyjából az összes fogható tévé- és rádióadóra, minden nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, valamint az online hírportálokra, a közösségi oldalakra és a szélsőséges, gyűlöletkeltő honlapokra is. A monitorozás folyamata rendszeresen és következetesen, pontosan kidolgozott szabványok alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyan incidensek is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítunk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába:

- csak a monitorozott országban történt

gyűlöletesemények; nem számít, hogy az áldozat az adott ország állampolgára vagy sem

- minden cselekedet, incidens, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ha a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény vagy épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- a Tett és Védelem Ligának bejelentett antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha túlmennek a politikai közlésen és a hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, melyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek.

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹:

- az adott monitorozott országhoz és az ország zsidóságához köthető antiszemita gyűlöletesemények, amelyek valamilyen oknál fogva nem tartoznak a statisztikába (például nem az adott országban történtek, nem bizonyítható az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei)
- gyűlöletkifejezések, amelyek rendszeresen megjelennek honlapokon, kommentekben és online fórumokon, de amelyekről nem érkezett bejelentés a Tett és Védelem Ligához
- egyéb hírek, amelyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz.

⁸ A kritériumok kialakításakor felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását módosítottuk; a jelenlegi leírások eltérnek a 2013-ban használt meghatározásoktól.

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Fentebb említettük a különböző indikátorokat, amelyek segítenek eldönteni, hogy az adott incidens elkövetését előítélet motiválta-e vagy sem.

Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, az incidens helyszínére és időpontjára vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk és szintén lejegyezzük, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen – akár jogi – következményei.

A cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeit is rögzítenünk. Az esetek tipizálását kétféle módon végezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és holokauszttagadás.

A másik csoportosításkor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* című útmutató ajánlása alapján a következő hétféle cselekménytípust különböztetjük meg¹⁰:

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
  - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
  - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
  - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek élete veszélybe kerül
  - bombák és levélbombák
  - emberrablás
- Támadás
  - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
  - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
  - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is beleértve, amikor a dobás célt téveszt

- Rongálás
  - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
  - tulajdon meggyalázása
  - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
  - egyértelmű és konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
  - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán meglevésztés volt
  - zaklatás
  - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
  - nyilvános gyűlöletbeszéd
  - virtuális gyűlöletbeszéd
  - sértő magatartás
  - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
  - gyűlöltbeszéd az irodalomban és a zenében
- Diszkriminációs esetek

Elsődleges fontosságúnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek az incidensek ugyanis nem légtüres térben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amelyben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó (Perry 2001, 8). A statisztikai adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹¹ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ CEJI 2012, 10–12

¹¹ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) a Rágalmazásellenes Liga (ADL) jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK 2022. OKTÓBER

A Tett és Védelem Alapítvány októberi monitoring-tevékenysége során négy antiszemita gyűlöletcselekményt azonosított, ezeket támadásként, rongálásként és gyűlöletbeszédként regisztráltuk.

TÁMADÁS

Zsidózó siófoki drukkerok támadtak az MTK szurkolóira

Forrás: neokohn.hu

2022. október 10. Az NB II 13. fordulójában az MTK hazai pályán fogadta a Siófok együttesét, a mérkőzés 1-1-es döntetlennel ért véget. A meccs után a siófoki drukkerok egy csoportja antiszemita, gyűlölködő rigmusokat skandáltak, majd az egyik beléptetőkapunál tettelesen is rátámadtak a hazai szurkolókra – számol be a Neokohn.

Az MTK közleményben állt ki a bántalmazott szurkolói mellett. Mint írják, a klubvezetésnek tudomása van arról, hogy a mérkőzés után a vendégszurkolók egy csoportja antiszemita, gyűlölködő rigmusokat skandálva fenyegette meg az MTK drukkerok egy részét, és a beszámoló alapján a verbális mellett fizikai támadásra is sor került.

„A stadion 1-es kapujánál történeteket megengedhetetlennek tartjuk, klubunk eddig és ezek után sem fogja csendben eltűnni az ilyen jellegű viselkedést, amelynek nincs helye sem a futballpályákon, sem a közéletben. Kiállunk a megsértett, megbántott és megfenyegetett szurkolóink mellett, számukra pedig minden jogi és egyéb jellegű segítséget megadunk az ügy során, és határozottan fel fogunk lépni annak érdekében, hogy a történetek a lehető legalaposabban kivizsgálásra kerüljenek.”

A kék-fehérek nyilatkozata után a BFS Siófok is közleményben kért elnézést az atrocitásokért.

„Sajnálattal értesültünk a médiában megjelent közleményből a tegnapi MTK Budapest – BFC Siófok bajnoki mérkőzés kapcsán történetekről, amiért elnézést kérünk

a klub részéről a tulajdonos, a vezetőség, a csapat és a jóérezésű, kulturált szurkolóink nevében is. Mélyen elítéljük és elhatárolódunk a közleményben jelzett szurkolói viselkedéstől. Egyetértünk és támogatjuk az ügy alapos kivizsgálását, mely után mi is megtesszük a szükséges intézkedéseket, mert valóban nincs helye a labdarúgó pályákon sem az antiszemita és rasszista megnyilvánulásoknak.”

Az Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) határozott hangú Twitter-üzenetben reagált a történetekre:

„Az MLSZ minden diszkriminatív megnyilvánulást elítél és szankcionál. Amennyiben bizonyíthatóan voltak rasszista megnyilvánulások egy mérkőzésen, akkor a fegyelmi bizottság a legszigorúbban büntetheti a cselekményt. Minden ilyen esetben eljárás indul.”

RONGÁLÁS

Rózsaszín horogkereszteket festettek a szegedi gyermekklinika elé

Forrás: magyarnarancs.hu

2022. október 25. Hétfőről keddre virradóan a Szegedi Tudományegyetem Gyermekklinikájának Tiszára néző kapuja előtt, közel az árvízi emlékműhöz, két náci horogkeresztet festettek a járdára ismeretlenek. Sem a motiváció, sem az tettesek egyelőre nem ismeretesek – tudósít a Magyar Narancs.

A Magyar Narancs szóban és írásban is megkereste a Csongrád-Csanád Megyei Rendőr-Főkapitányságot. Arról érdeklődtek, hogy tudnak-e erről cselekményről, és ha igen, milyen bűncselekmény gyanúja ügyében nyomoznak, esetleg megvannak-e már az elkövetők?

Forrás: magyarnarancs.hu

Jogászok a lap érdeklődésére elmondták, hogy a Btk. szerint tiltott önkényuralmi jelkép használatának számít, ha valaki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet terjeszt, nagy nyilvánosság előtt használ, vagy közszemlére tesz. Mindez akár elzárással is büntetendő.

GYŰLŐLETBESZÉD

Rabbit inzultáltak verbálisan egy budapesti utcán

Forrás: tev.hu

2022. október 20. Antiszemita incidensnek volt elszenvedője az óbudai zsidó hitközség egyik rabbija Budapesten. Az alig egy éve Budapestre érkezett rabbit "Sieg heil" köszöntéssel és karlendítéssel üdvözölték a nyílt utcán.

Az óbudai zsidó közösség tagjait inzultálták verbálisan a Szukkot alatt

Forrás: tev.hu

2022. október 20. Antiszemita incidens ért egy az óbudai zsidó közösséghez tartozó családot Budapesten a Sátoros ünnep alatt. A történetről az érintettek számoltak be a Tett és Védelem Alapítványnak.

Egy III. kerületi bár és lottózó italozó vendége "buzi zsidók" kiáltással fogadta a helyiség előtt elhaladó család tagjait, köztük egy négyéves kisgyermeket. A sértést legalább három alkalommal ismételte meg, miközben nevetett és karjaival gesztikulált. Szombat lévén a sértett nem használta mobiltelefonját, hogy dokumentálja az esetet, de elmondása szerint az elkövető rendszeres vendége a Tímár utca és a Lajos utca sarkán található lokálnak.

Úgy vélte, hogy a söröző működtetőjének is felelősége van abban, hogy milyen vendégeket fogad, más szórakozóhelyiségekhez hasonlóan megválogathatná a kliensi kört. A sértett megjegyezte, ha megismétlődik az eset, akkor rögzíti az incidenst és feljelentést tesz a rendőrségen.

TOVÁBBI GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány októberi monitoringtevékenysége során nem azonosított olyan esetet, amely bár gyűlölet motiválta incidens, de az időpontja ismeretlen, vagy jelentéktelensége, illetve az antiszemita szándék egyértelműségének hiánya miatt nem képezi részét a statisztikának.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Új, antiszemitizmus elleni stratégiát dolgoz ki a kormány

Forrás: breuerpress.com

2022. október 17. Szalay-Bobrovniczky Vince, a miniszterelnökség társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára a Heti TV Pirkadat című műsorában beszélt a Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) által kiírt civil pályázatokról, zsidó vonatkozású projektekről, valamint az antiszemitizmus elleni küzdelemről.

A műsorban elhangzott, hogy a kormány több zsidó vonatkozású projektet is támogatott eddig közvetlenül vagy közvetve. Így például az elhagyott zsidó temetők felújítását is, amit a Mazsók-ön keresztül folytatott. A politikus megjegyezte, hogy 2023-ban minderre nem lesz forrás, de várhatóan 2024-től újból megnyílnak a pályázati lehetőségek.

Szalay-Bobrovniczky Vince beszélt a miniszterelnök által meghirdetett zéró toleranciáról, kijelentve, hogy a kormány ebben a kérdésben is következetes álláspontot képvisel, kategorikusan nemet mond az antiszemitizmusra. Hozzátette, hogy vannak, akik vitatják, kritizálják a kormány lépéseit, de az kijelenthető, hogy Magyarországon a zsidó közösség nyugalomban és biztonságban élhet.

Az államtitkár elmondta, az év végére új, antiszemitizmus elleni stratégiát dolgoz ki a kormány, amelyet elfogadás előtt a magyarországi zsidó szervezetek képviselőivel is ismertetnek.

Gulyás Gergely: Magyarországon nem is lenne szükség antiszemitizmus elleni új stratégiára

Forrás: breuerpress.com

2022. október 22. Gulyás Gergely, a miniszterelnökséget vezető miniszter azt mondta a szombati kormányinfón a Heti Tv kérdésére, hogy Magyarországon nem is lenne szükség antiszemitizmus elleni új stratégiára, már csak azért sem, mert itt-hon a törvények szerint is működik a zéró tolerancia, a hazai zsidó közösség békében és nyugalomban élhet. Ugyanakkor az Európai Bizottság a tagállamoknak előírta egy ilyen stratégia megalkotását. Több európai országban, ahol erős az antiszemitizmus, szükség is van erre, de azokban a tagállamokban is lennie kell egy ilyen dokumentumnak, ahol semmilyen retorzió nem éri az ott élő zsidóságot, mint például Magyarországon.

A Sorsok Háza jövőjére vonatkozó kérdésre Gulyás kijelentette, a kormány álláspontja változatlan. Magyarországon van holokausztmúzeum, és szerettek volna egy olyan intézményt is létrehozni, amelyik a gyermekáldozatokkal foglalkozik. A kormány mindent megtett ennek érdekében, ám sajnos a zsidó szervezetek közötti „kisstílusú viták” akadályozták eddig meg a Sorsok Háza létrehozását. Amennyiben sikerülne egységet létrehozni ebben a kérdésben, úgy a magyar kormány a legnagyobb örömmel támogatná ennek a múzeumnak a létrehozását mondta a miniszter.

EGYÉB HÍREK

Mégszem avatnak Horthy-emléktáblát Szegeden

Forrás: index.hu, neokohn.hu

2022. október 4. Elhalasztják a Vitézi Rend nevű szervezet Horthy Miklós tiszteletére szervezett emléktábla avatását Szegeden – számol be a Neokohn. Az eseményre a Délvidék Házban került volna sor október 15-én. Ezzel kapcsolatban a KDNP álhírnek minősítette, hogy Mihálffy Béla, a megye 2-es számú választókerületének KDNP-s országgyűlési képviselője is beszédet mondott volna az avatón.

A Vitézi Rend hétfőn este a Szegeder.hu megkeresésére azt válaszolta, hogy „az eredeti tervek alapján Mihálffy Béla képviselő úr beszédet mondott volna, viszont ezt a szándékát visszamondta”.

Az avatás terve ellen többen tiltakoztak, Botka László polgármester is elfogadhatatlannak nevezte az emléktábla-avatást. A szegedi városvezető elfogadhatatlannak nevezte az emléktábla-avatást, míg a Mázsahisz arra kérte a kormányt és a Fidesz KDNP-frakció képviselőit, hogy az emléktábla-avatást akadályozzák meg, a kormánykoalíció képviselőjének pedig ne adjanak lehetőséget egy meggyőződéses antiszemita politikus méltatására. A Horthy előtt való kormánypárti tisztelgés elfogadhatatlan és megbocsáthatatlan. Az új Horthy emlékmű rombolja a demokráciát – írták.

A Vitézi Rend megbántott hangvételű közleményben nehezményezi, hogy mindenki lefasisztázta őket, és sajnálkozva tudatja, hogy az október 15-i emléktábla-avatás elmarad. Hozzáteszik: egy későbbi időpontban az emléktáblát fel fogják avatni.

Horthy-festmény alatt ülésezett a kecskeméti közgyűlés

Forrás: telex.hu

2022. október 13. Kopping Rita, a DK önkormányzati képviselője csütörtök reggeli Facebook-bejegyzésében „vérlázítónak” nevezte, hogy Horthy Miklóst ábrázoló többméteres festmény alatt ülésezik a kecskeméti képviselőtestület. A kép nincs letakarva, az alatt folyik a közgyűlés.

A kecskeméti városháza dísztermének falára 1944-ben festették fel (egy 3X2 méteres felületre) a Horthy Miklós kormányzó 1920-as kecskeméti látogatását bemutató képet. A festményt egy évvel később letakarták, majd le is festették, és egészen addig feledésbe merült, míg a terem 2014-es felújítása során egy munkás véletlenül rá nem bukkan. A képet feltárták, és helyreállították, az akkori polgármester és a közgyűlés viszont megállapodott abban, hogy a festményt hivatalos események, így a közgyűlések, alkalmával egy függönnyel eltakarják – írja a Telex.

Az újság munkatársai telefonon keresték a Kopping Ritát, aki elmondta: képviselőtársa, Király József napirend előtti felszólalása végén technikai szünetet kért, hogy a korábbi megállapodás értelmében takarják le a festményt, ezt azonban a fideszes polgármester nem engedélyezte. Szemereyné Pataki Klaudia azt mondta, a következő közgyűlésen szeretné külön napirendi pontként tárgyalni a festmény sorsát, hogy közgyűlési döntés is szülessen róla.

Az önkormányzat a Telex cikkének megjelenése után úgy nyilatkozott, hogy a kecskeméti városháza teljes rekonstrukciója több mint két éve zajlik és még nem ért véget. Két év szünet után ma először ülésezett a közgyűlés a díszteremben, ahol jelenleg még a műszaki feltételek sem adták a magasan lévő kép eltakarásához.

Mivel a kép nem egy portré, hanem város-történeti jelentősége van, ezért a közeljövőben felkér a városháza egy történészekből, művészettörténészekből álló munkacsoportot, hogy mondják el véleményüket, majd ennek alapján dönt a közgyűlés.

A náci himnusszal köszöntötték a német delegációt Jászberényben

Forrás: szoljon.hu

2022. október 19. Budai Lóránt jobbikos polgármester és Balogh Béla MSZP-s alpolgármester a német himnusz helyett a náci dalszövegével köszöntötte Jászberény német testvérvárosa, Vechta polgármesterét, illetve a német delegációt. A jobbikos polgármester bocsánatot kért számolt be a Szoljon.

Az esetről elsőként dr. Gedei József, DK-s önkormányzati képviselő tudósított a Facebook-oldalán. Mint írta, a helyi városvezetés képviselőjében Budai Lóránt és Balogh Béla a német himnusz helyett a náci dalszövegével, a „Deutschland, Deutschland über alles” (Németország mind felett) lejátszásával köszöntötték Jászberény német testvérvárosa, Vechta polgármesterét és a kíséretében lévő német delegációt kedden. A magyar himnusz eléneklése után azonban nem a hivatalos német himnusz csendült fel. Ekkor a vendégküldöttség egyik tagja ekkor előrement, és jelezte, hogy hagyják abba a dalt.

Az ünnepséget eredetileg azért rendezték, hogy Jászberény Város Tiszteletbeli Polgára kitüntető díjjal ismerjék el Andreas Michalowskinak a testvérvárosi kapcsolatokért végzett önzetlen munkáját. Gedei a Szoljonnak úgy fogalmazott, hogy az eset egy nagyon komoly városdiplomáciai hiba.

A jászberényi képviselő-testület szerda délutáni ülésén Budai Lóránt polgármester hivatalosan is reagált a történetekre.

„Valóban történt a testvérvárosi eseményen egy nagyon kellemetlen malőr. Természetesen, mindez véletlen volt, és elnézést kértem. Azt gondolom, az este már olyan mederben folytatódott, mely a barátságunk megerősítését szolgálta” összegzett a jobbikos városvezető.

Budai Lóránt a Szoljonnak elmondta, hogy megtalálták a felelőst, az esetet nem hagyták következmények nélkül. „A vacsoránál elnézést kértem, és örömmre szolgált, hogy ezt barátsággal fogadta a delegáció” mondta a városvezető.

Együttérzését fejezte ki annak a lottózónak és sörözőnek a tulajdonosa, amely előtt egy zsidó családot inzultáltak verbálisan

Forrás: tev.hu

2022. október 23. Magánüzenetben kereste meg a Tett és Védelem Alapítványt annak az óbudai lottózónak és sörözőnek a vezetője, amelynek egyik vendége antiszemita megjegyzésekkel illetett egy a helyiség előtt elhaladó zsidó családot.

“Kérem, hogy az érintett család fogadja legnagyobb együttérzésemet. Mindent el fogok követni, hogy ez máskor ne forduljon elő” írta az üzletvezető.

A tulajdonos “kellemetlen incidensnek” nevezte a történetet és leszögezte, hogy az üzletnek több zsidó törzsvásárlója van, akiket soha semmilyen sértés nem ért, és amíg ő vezeti a kereskedelmi egységet, addig nem is fog ilyesmire sor kerülni.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A *Kategória* rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	október 4.	Mégsem avatnak Horthy-emléktáblát Szegeden	Egyéb hírek
2.	október 13.	Horthy-festmény alatt ülésezett a kecskeméti közgyűlés	Egyéb hírek
3.	október 17.	Új, antiszemitizmus elleni stratégiát dolgoz ki a kormány	Hivatalos és civil reakciók
4.	október 19.	A náci himnusszal köszöntötték a német delegációt Jászberényben	Egyéb hírek
5.	október 20.	Az óbudai zsidó közösség tagjait inzultálták verbálisan a Szukkot alatt	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
6.	október 20.	Rabbit inzultáltak verbálisan egy budapesti utcán	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
7.	október 22.	Gulyás Gergely: Magyarországon nem is lenne szükség antiszemitizmus elleni új stratégiára	Hivatalos és civil reakciók
8.	október 23.	Együttérzését fejezte ki annak a lottózónak és sörözőnek a tulajdonosa, amely előtt egy zsidó családot inzultáltak verbálisan	Egyéb hírek
9.	október 25.	Rózsaszín horogkereszteket festettek a szegedi gyermekklinika elé	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Rongálás
10.	október 25.	Zsidózó siófoki drukkerok támadtak az MTK szurkolóira	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Támadás

---

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Liga, mint európai szervezet helyi partnerekkel együttműködésben végzi munkáját. Magyarországi partnere a Tett és Védelem Alapítvány, amely zsidó szervezetek civil kezdeményezése és a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1082 Budapest, Baross utca 61.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakraborti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Tett és Védelem Liga,
Szalai Kálmán titkár

Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Bodó Gábor kutató, Brüsszel Intézet
Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Liga Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértői
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a
jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag
a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a
forrás pontos megjelölésével.

2022 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM LIGA

1040 Brüsszel, Rue de Froissart 109.
<http://www.apleu.org>

